

Maleachi

Maleachi 1

1. De last van het woord des HEEREN
Zie Jes. 13:1, en Zach. 9:1. tot Israel, door den dienst van Maleachi. Gemeenlijk genoemd *Malachias*. Hebr. *door de hand*.
2. Ik heb u liefgehad, zegt de HEERE; maar gij zegt: Te weten, met verachtzaamheid; of immers uit zwakheid of onwetendheid. Anders: *Indien gijlieden zegt. Waarin hebt Gij ons liefgehad?* Dat is, waaraan blijkt het, dat Gij ons liefgehad hebt? Wij worden met zoveel tegenspoeden, ja wel met meer, tehuis gezocht, als velen onder de heidenen, die den waren God niet kennen noch eren. Was niet Ezau Jakobs broeder? Dit is het antwoord des Heeren op de voorgaande vraag van het volk. Alsof Hij zeide: Is dat niet een klaar bewijs mijner liefde jegens ulieden, dat Ik uwen vader Jakob verkoren en zijnen broeder Ezau verworpen heb? Waarop gevolgd is, dat Ik u, en niet Edom, tot mijn volk heb aangenomen, en allerlei weldaden bewezen, en nu tegenwoordig uit Babel verlost. spreekt de HEERE; nochtans heb Ik Jakob liefgehad. Zie Rom. 9:13.
3. En Ezau heb Ik gehaat; en Ik heb Dat is, Ik heb zijn land verwoest en woest gelaten, en ulieden heb Ik wederom in uw vaderland en godsdienst hersteld. Verg. Jer. 49:8, en Ezech. 25:12, enz. **zijn bergen gesteld** Dat is, bergachtig land, waar hij in woonde, genoemd *Seir*. **tot een verwoesting, en zijn erve** Dat is, het land hetwelk Ezau en zijne nakomelingen vele jaren als hun erf en eigen land bezeten hebben, zal Ik den draken der woestijn te bewonen geven; zie Jer. 49:13, enz. **voor de draken der woestijn.**

4. Ofschoon Edom zeide: Dat is, de Edomieten. Wij zijn verarmd, doch wij zullen de woeste plaatsen weder bouwen; Hebr. *wij zullen wederkeren, wij zullen bouwen*. also zegt de HEERE der heirscharen: Zullen zij bouwen, Of, *zij zullen bouwen, maar Ik zal afbreken*. De zin is: Het land der Edomieten is verwoest, en het zal eeuwiglijk woest blijven, zonder weder op te komen. zo zal Ik afbreken; en men zal hen noemen: Dat is, men zal hun land noemen. Landpale der goddeloosheid, en een volk, op hetwelk de HEERE vergramd is Of, *hetwelk de Heere verfoeid heeft tot in eeuwigheid*. Zie van het Hebr. woord Micha 6:10. **tot in eeuwigheid.**
5. En uw ogen zullen het zien, Te weten, deze verwoesting van Edom. en gijlieden zult zeggen: De HEERE zij groot gemaakt, Te weten, vanwege het verdelgen zijner vijanden. **van de landpale Israels af!**
6. Een zoon zal den vader eren, Dat is, hij is schuldig zijnen vader te eren. en een knecht zijn heer; Hebr. *zijne heere*. Zie Gen. 39:2. **ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer?** Dat is, de eer die men mij schuldig is. En ben Ik een Heere, waar is Mijn vreze? Dat is, de vreze, die men mij schuldig is. zegt de HEERE der heirscharen tot u, o priesters, Hij bestraft de priesters, die toen leefde, bij name, omdat zij, die van ambtswege schuldig waren de zonden van het volk wel ernstiglijk te bestraffen, hetzelfde met een kwaad voorbeeld voorgingen. **verachters Mijns Naams!** Maar gij zegt: Anders: *indien gijlieden zegt. Waarmede verachten wij Uw Naam?* Deze snode priesters begingen niet alleen grove zonden, maar zij waren in dezelve zo verhard, dat zij ze nog niet willen bekennen.
7. Gij brengt op Mijn altaar verontreinigd Dat is, zodanige offeranden, die door de wet verboden zijn, Lev. 22:20, enz., Deut. 15:21; waarvan Deut. 15:8 enige voorbeelden bij gebracht worden. **brood,**

Voor *spijs*, of *offerande*, die men den Heere offerde op het brandofferaltaar, om door het vuur verteerd te worden. Zie Ezech. 44:7. **en zegt:** Niet dat zij dit met uitgedrukte woorden zeiden, maar zij bewezen en deden metterdaad blijken dat dit hunne mening was. **Waarmede verontreinigen wij U? U,** dat is, uw altaar. Die de heilige dingen van God ingesteld veracht, die veracht God zelf. **Daarmede, dat gij zegt:** Niet dat zij dit met uitgedrukte woorden zeiden, maar zij bewezen en deden metterdaad blijken dat dit hunne mening was. **Des HEEREN tafel** Dat is, des Heeren altaar. Zie de aantekening bij Ezech. 41:22, en Ezech. 44:16. Verg. 1 Cor. 10:21. **is verachtelijk.** Dat is, niet zo hoog te achten, dat wij juist het allerbeste onzer kudden behoeven te offeren, gelijk men eertijds gedaan heeft, toen die schone tempel en altaar in ere waren.

8. Want als gij wat blinds aanbrengt Dat is, een blind beest; zie Lev. 22:20,22,25. **om te offeren, het is bij u niet kwaad; en als gij wat kreupels of wat kranks** Dat is, een beest dat kreupel, lam, of hinkende is; Deut. 17:1. **aanbrengt,** Te weten, om te offeren. **het is niet kwaad! Of, is het niet kwaad?** Ja trouwens, het is kwaad, dewijl de Heere verboden heeft zulks te offeren. **Brengt dat toch uw vorst; zal hij een welgevallen aan u hebben?** Dat is, meent gij dat gij hem een aangenaam geschenk zult brengen, als gij Hem zulk een beest brengt? **of zal hij uw aangezicht opnemen?** Dat is, uw persoon goedertierenlijk aannemen, als gij iets van Hem bidt of verzoekt? Zie van deze manier van spreken Gen. 19:21. **zegt de HEERE der heirscharen.**

9. Nu dan, Dit spreekt de profeet spottenderwijze tot de goddeloze priesters, alsof hij zeide: Verzoekt het eens, en ziet of gij, huichelaars, van God zult verhoord worden. Voorzeker neen gij; dewijl gij den Heere niet behaagt, zo behaagt Hem ook ulieder gebed niet, noch uwe offeranden. **smeekt toch het aangezicht van God, dat Hij ons genadig zij; zulks is van**

uw hand geschied, Te weten, dat gij onbetamelijke offeranden voor het altaar van den Heere gebracht hebt, en dat ook anderen zulks gedaan hebben, hun wijs makende dat zulks geen kwaad was, Mal. 1:8. **zal Hij uw aangezicht opnemen?** Dat is, zal Hij acht geven op uwe personen, ambten of gebeden? De zin is: Geenzins. **zegt de HEERE der heirscharen?**

10. Wie is er ook onder u, Te weten, onder de priesters; of onder u allen. **die de deuren** Te weten, de deuren des tempels. Zie 1 Kron. 9:26. **om niet toesluit?** En gij steekt het vuur niet aan Hebr. *en gijlieden steekt mijn altaar niet aan om niet.* **op Mijn altaar om niet.** Ik heb geen lust aan u, zegt de HEERE der heirscharen, en het spijsoffer is Mij van uw hand niet aangenaam. Te weten, dewijl gij goddeloze, snode boeven zijt. Zie Jes. 1:11; Jer. 6:20.

11. Maar van den opgang der zon Dat is, door de ganse wereld. Zie Deut. 32:21, en Ps. 113:3. **tot haar ondergang, zal Mijn Naam groot zijn** De zin is: Niet alleen in het Joodse land, maar door de ganse wereld, zal men Mij eren en aanroepen; hetwelk ten tijde van *Christus*, en voorts daarna is volbracht geworden. **onder de heidenen; en aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht** Dat is, men zal Mij den rechten godsdienst bewijzen; versta, den innerlijke offeranden, die door de ceremoniën van het Oude Testament, welke hier genoemd staan, afgebeeld werden. Verg. Zach. 14:16,20. **worden, en een rein spijsoffer; want Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt de HEERE der heirscharen.**

12. Maar gij ontheiligt Of, *want.* dien Anders: *daarom is,* enz., als gij zegt: Te weten Anders: *daarom is,* enz., Mijnen Anders: *daarom is,* enz. Naam. **Des HEEREN tafel is ontreinigd,** Te weten Anders: *daarom is,* enz., omdat zij van de Chaldeën is verstoord geworden Anders: *daarom is,* enz.; daarom gaven Anders: *daarom is,* enz. deze zijne priesters voor

dat men Anders: *daarom is*, enz. aan het nieuwe altaar, dat in de plaats van het oude was opgericht, zo nauw niet verbonden Anders: *daarom is*, enz. was, noch schuldig was zo nauw te letten Anders: *daarom is*, enz. op de offeranden Anders: *daarom is*, enz., of zij volmaakt of onvolmaakt, rein of onrein waren Anders: *daarom is*, enz.. Zie Mal. 1:7. **en Anders: *daarom is*, enz. haar inkomen Anders: *daarom is*, enz., haar spijs is verachtelijk.**

13. **Nog zegt gij:** De zin is: Gij huichelaars, als gij zulk een mager schaap of geitenbok tot den tempel gedragen hebt, dat men het wel zou kunnen wegblazen, zo duft gij dan nog veinzen dat gij moede van het dragen geworden zijt, kwanswijs zo vet en zo zwaar is het. **Ziet, wat een vermoeidheid!** Hoe moede ben ik geworden van dragen! **maar gij zoudt het kunnen wegblazen,** Anders: *en gij hebt weggeblazen*, dat is, veracht, namelijk God. Verg. Ps. 10:5. **zegt de HEERE der heirscharen; gij brengt ook hetgeen geroofd is, en dat kreupel en krank is; Tegen het bevel des Heeren; Lev. 22:22. gij brengt ook spijsoffer;** Te weten, zulks een spijsoffer, dat ook niet veel bijzonders is. Anders: *gij brengt Mij*, of offert Mij *zulks tot een spijsoffer*. zou Mij zulks aangenaam zijn Te weten, zulks spijsoffer. **van uw hand? zegt de HEERE.**

14. **Ja, vervloekt zij de bedrieger, die een mannetje in zijn kudde heeft,** Die de macht en middel hebbende om God ene offerande te doen, achtervolgens het bevel zijner wet, zulks nalaat uit gierigheid. Ten brandoffer moest men een mannetje brengen; Lev. 1:3. **en den Heere belooft, en offert, dat verdorven is! want Ik ben een groot Koning,** Aldus wordt de Heer ook van David genoemd Ps. 47:3, en derhalve is Hij te eren en te vrezen boven alle koningen en vorsten. Zie Mal. 1:8. Zie ook Ps. 48:3, en Matth. 5:35. **zegt de HEERE der heirscharen, en Mijn Naam is vreselijk onder de heidenen.** Hoeveel te meer behoort gijlieden, die Mijn volk

genoemd wordt, Mij te vrezen, te eren en te dienen.

Maleachi 2

1. **En nu, gij priesters! tot u wordt dit gebod** Te weten, het gebod van den godsdienst in ere te houden, en de misbruiken te verbeteren, die daar ingekropen waren, waarvan hoofdstuk 1 gesproken is. **gezonden;**
2. **Indien gij *het* niet zult horen,** Te weten, gebod. **en indien gij het niet zult ter harte nemen,** Hebr. *op het hart leggen*. **om Mijn Naam eer te geven, zegt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik den vloek onder u zenden, en Ik zal uw zegeningen vervloeken;** Dat is, de goederen, die gij door Mijnen zegen verkregen hebt; of, den zegen, dien de priesters over het volk uitspreken. **ja, Ik heb ook *alrede* elkeen derzelve vervloekt, omdat gij *het* niet ter harte neemt.** Gelijk in dit vers.
3. **Ziet, Ik zal u het zaad verderven;** Dat is, Ik zal het zaad, hetwelk gij in den akker werpt, verderven en te schande maken, zie breder van de betekenis van het Hebr. woord Ps. 9:6 en de aantekening aldaar. Enigen verstaan hier door *het zaad* de nakomelingen, in dezen zin: Ik zal uwe nakomelingen vervloeken. **en Ik zal drek** Dat is, Ik zal u gans verachtelijk en onwaardig maken, also dat een ieder een afkeer van ulieden hebben zal. **op uw aangezichten strooien, den drek uwer feesten,** Dat is, den drek der beesten, die gij ter offeranden brengt op uwe feestoffers. Zie Ps. 118:27 de aantekening aldaar, waar ook *feesten* voor *feestoffers* staat. Zie ook Exod. 23:18; Jes. 29:1. **zodat men u** De zin is: Gij zult zo met drek als overdekt worden, dat de mestraper ulieden op zijn mest wagen zal laden en als vuilaas wegvoeren. Anders: *de straf zal u tot zich nemen*. **met denzelven wegnemen zal.**
4. **Dan zult gij weten,** Dat is, metterdaad bevinden en gewaar worden dat gij deze straf draagt vanwege de overtreding van Mijn

gebod. Zie Mal. 2:1. dat Ik dit gebod tot u gezonden heb; opdat Mijn verbond Dat is, opdat mijne genade en de priesterlijke waardigheid, die Ik den stam van Levi uit welken gijlieden, o priesters, gesproten zijt dooe een bijzondere belofte en verbond gegeven heb, bij ulieden blijven moge, en gijlieden van dezelve, niet beroofd wordt. met Levi zij, zegt de HEERE der heirscharen.

5. Mijn verbond met hem was Te weten, met Levi; dat is, met den sta van Levi. Of, met hem, te weten, met Aäron en zijne nakomelingen. het leven, Dat is, Ik heb den stam van Levi, met het priesterdom, alle welvaart, tijdelijke en eeuwige, beloofd. Of, des levens en des vredes; of ten leven, enz. en de vrede; en Ik gaf hem die Te weten, het leven en vrede; dat is, alle welvaart. tot een vreze; Dat is, opdat hij mij vrezen zou, gelijk hij ook gedaan heeft. en hij vreesde Mij, en hij werd om Mijns Naams wil verschrikt. Zie een voorbeeld van den ijver der Levieten. Exod. 32:26 enz.; Num. 25:7,8,12. Anderen verstaan dit alzo, dat de Levieten den Heere in alle nederigheid en ootmoedigheid gediend hebben. Anders: hij te weten Levi werd om Mijns Naams wil vermorzeld; dat is, hij heeft alle gevaren en zwaarigheden uitgestaan om Mijns Naams wil.

6. De wet der waarheid was in zijn mond, en er werd geen onrecht Dat is, geen valse leer of onrechtvaardig oordeel. Versta dit alzo, namelijk zoveel menselijkerwijze te doen als hem mogelijk was; want eigenlijk te spreken, zo komt deze lof; dat er geen bedrog in zijnen mond gevonden is, alleen onze Heere Jezus Christus toe; Jes. 53:9. in zijn lippen gevonden; hij wandelde met Mij Zie Gen. 5:22. in vrede Dat is, gehoorzaamlijk, zonder wederspanning, zodat wij het wel een bleven met elkander. en in rechtmatigheid, en hij bekeerde er velen Te weten, Aäron, of Levi, Mal. 2:4, dat is, de gehele stam der Levieten. van ongerechtigheid.

7. Want de lippen der priesters Een goed leraar behoorde te zijn als de schatkamer van Gods huis, en hij moet de schatten of verborgenheden Gods niet behouden voor zichzelf, maar hij moet het zijnen toehoorders rijkelijk en getrouwelijk uitdelen. Zie Lev. 10:11; Deut. 33:10; Hagg. 2:12. zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken; want hij is een engel des HEEREN der heirscharen. Dat is, gezant, ambassadeur; zie Hagg. 1:3,13; 2 Cor. 5:20.

8. Maar gij zijt van den weg afgeweken, Te weten, van den weg der rechte wetenschap en godzaligheid, en welken uwe voorzaten, de heilige mannen Gods, gewandeld hebben. gij hebt er velen doen struikelen Gij zijt velen een steen des aanstoots geweest, en hebt er velen doen struikelen door uw kwaad voorbeeld en voorgang. in de wet, gij hebt het verbond met Levi verdorven, Dat is, het verbond met den stam van Levi en alle priesters opgericht. Zie Mal. 2:5. zegt de HEERE der heirscharen.

9. Daarom heb Ik ook u verachtelijk en onwaard gemaakt Hebr. laag, neder. voor het ganse volk, dewijl gij Mijn wegen niet houdt, Hebr. naar den mond dat gijlieden niet zijt onderhoudende Mijne wegen; dat is, de manier van leven, die Ik ulieden in Mijne wet heb voorgeschreven, en die allen godzaligen betaamt. maar het aangezicht aanneemt in de wet. Dat is, in zaken der wet, in de verklaring der wet. Of tegen de wet, dat is, waar hij behoort te richten naar de wet, zo richt gij het naar het aanzien van den persoon, naardat gij hem gunstig zijt of ongunstig. Zie Ezech. 22:26; Zef. 3:4. Zie van deze manier van spreken, Gen. 19:21, en Lev. 19:15. Anderen nemen de woorden van den tekst aldus: Gij verheft het aangezicht tegen de wet; dat is, als gij den rechten zin der wet verdraait, zo gaat gij nog stoutelijk daarheen met opgeheven hoofd.

10. Hebben wij niet allen een Vader? Enigen verstaan dit te zijn de woorden van Maleachi, en nemen ze in deze zin: Zijn wij

niet het volk, hetwelk de Heere uit alle natiën heeft uitverkoren, en altegaar van Abraham afkomstig? Waarom verbreken dan enigen onder ons de wet Gods, mits trouwende afgodische vrouwen? hetwelk Abraham, Izak, Jakob, enz., niet gedaan hebben. Anderen nemen deze woorden als zijnde deze woorden, dergenen, die de huwelijken met vreemde vrouwen wilden verdedigen, alsof zij zeiden: Zijn wij niet altegaar van Adam afkomstig? En is het niet één en de zelfde God, die ons allen geschapen heeft? Hoe of om welke reden zullen wij dan diegenen, die van ééne natuur met ons zijn en van één en Vader afkomstig, verachten, of verstoten de vrouwen der natiën, die wij tot ons genomen hebben? **Heeft niet een God ons geschapen? Waarom handelen wij dan trouwelooslijk** Voor: *Waarom handelt dan gijlieden trouwelooslijk de een tegen den ander;* dat is, gij Joden onder elkander, trouwende boven de wettelijke Joodse vrouwen nog heidense vrouwen? Als men het in dezen zin neemt, zo zijn het de woorden van den profeet. **de een tegen den ander,** Hebr. *de man met zijnen broeder.* **ontheiligende het verbond onzer vaderen?** Door hetwelk zich het Joodse volk verbonden had, dat het een heilig volk wezen zou.

11. **Juda handelt trouwelooslijk, en er wordt een gruwel gedaan in Israel, en in Jeruzalem; want Juda ontheiligt de heiligheid des HEEREN,** Dat is, het heilige huwelijk van God ingesteld. **welke Hij liefheeft;** Te weten, de Heere. Anders: *die hij te weten, Juda behoorde lief te hebben.* **want hij heeft de dochters eens vreemden gods getrouwd.** Daarmede ontheiligde hij de heiligheid des Heeren, mits trouwende ene dochter van een vreemden god; dat is, een uitlandse vrouw, die een vreemden god dient; zie Ezra 9:10; Neh. 13:23, enz. En merk hier, dat gelijk de godzaligen genoemd worden *kinderen Gods,* alzo ook de goddeloze afgodediensgenoten genoemd worden *zonen en dochters der afgoden,* of der vreemde goden.

12. **De HEERE zal den man, die zulks doet,** Zulk een, of dien gruwel, waarvan in Mal. 2:11 gesproken is. **uitroeien** Dewijl men dit verstaat tot de priesters en Levieten gesproken te zijn, die zich ook besmetten met vreemde vrouwen te trouwen, zo is *uitroeien* hier zoveel te zeggen als uit den tempel of van het altaar stoten, dat zij den Heere niet meer dienen zouden. **uit de hutten van Jakob, dien, die waakt, en dien, die antwoordt,** Of, *veranderdt,* dat is, niet alleen dien die zulks met vlijt en wakkerheid of naarstigheid doet, maar ook dengenen, die zulks wil verantwoorden en verdedigen. Doch anderen verstaan hier door *de wakenden* de deurwachters van den tempel, en door *de antwoordenden* de priesters, die gesteld waren om het volk te leren, en van den godsdienst gevraagd gevraagd zijnde, te antwoorden; zie Mal. 2:7, anderen, de zangers in den tempel, die bij beurten zongen en elkander als antwoordden, willende de profeet te verstaan geven dat alle standen der kerkelijke personen ook met deze zonden besmet waren. **en die den HEERE der heirscharen spijsoffer brengt.** Te weten, om God te verzoenen, wetende dat Hij op hen vertoorn is, omdat hij een uitheemse vrouw getrouwd heeft.

13. **Dit tweede doet gijlieden ook,** Die vreemde vrouwen trouwt. **dat gij het altaar des HEEREN bedekt met tranen,** Niet met uw eigen tranen der boetvaardigheid, maar met de tranen uwer vrouwen, doordien gij uw echte vrouwen oorzaak geeft den Heere het ongelijk te klagen, hetwelk gij haar aandoet, mits nevens haar andere of uitlandse vrouwen trouwende. Zie Lev. 18:18; 1 Sam. 1:6. **met wening en met zuchting; zodat Hij niet meer Te weten, de Heere. het spijsoffer aanschouwen,** Hetwelk gijlieden hem offert. **noch met welgevallen van uw hand ontvangen wil.**

14. **Gij nu zegt: Waarom?** Te weten, mag of wil de Heere ons spijsoffer niet aanschouwen? **Daarom dat de HEERE een Getuige geweest is,** Te weten, een

getuige der belofte, trouwen gedaan hebt, van u daartoe verzocht zijnde. **tussen u en tussen de huisvrouw uwer jeugd**, Dat is, die gij in uwe jeugd getrouwd hebt. Anders: *uw jonge huisvrouw. met dewelke gij trouwelooslijk handelt; daar zij toch uw gezellin, en de huisvrouw uws verbonds is.* Dat is, aan wie gij door plechtig verbond en den band van het huwelijk, en door aanroeping van den Naam Gods, vastgeknoopt en verbonden zijt. Zie Spreuk. 2:17.

15. Heeft Hij niet Te weten, de Heere. **maar een gemaakt**, Te weten, mens, namelijk Adam, uit wien Hij Eva, gemaakt heeft. Hij wil zeggen dat het tegen de eerste instelling van het huwelijk is, dat een man meer dan ééne vrouw te scheppen; maar dewijl Hij dat niet gewild heeft dat een man meer dan ééne vrouw hebben zou., want God heeft gewild dat een man en ene vrouw één vlees zouden zijn. Zie Gen. 1:27, en Gen. 2:24; Matth. 19:4,5; Mark. 10:6,7, enz.; 1 Cor. 6:16; Ef. 5:31. **hoewel Hij des geestes overig had?** God had wel, indien het Hem beliefd had, meer vrouwelijke lichamen kunnen scheppen, en denzelven een levenden adem inblazen, het ontbrak Hem aan de macht niet om Adam meer dan ééne vrouw te scheppen; maar dewijl Hij dat niet gewild heeft, zo blijkt daaruit dat Hij niet gewild heeft dat een man meer dan ééne vrouw hebben zou. **En waarom maar dien enen?** Te weten, mens. Hij zocht een zaad Gods. *Of, Hij zocht een goddelijk zaad;* dat is, een wettig huwelijk van een man en ene vrouw. Sommigen zetten dit aldus over: *Maar heeft de enige te weten, Abraham dat niet gedaan, en hij had een uitnemenden geest? Wat heeft gedaan de enige? hij zocht het zaad Gods.* Als zijnde eerst ene tegenwerping van de Joden: heeft Abraham enze vader dat niet gedaan, dewijl hij enig zonder kinderen zijnde, benevens Sara, de huisvrouw zijner jeugd, ook Hagar tot zijne vrouw genoemn heeft; nochtans had hij een voortreffelijken geest. Het antwoord is: Hij heeft dat niet gedaan. Maar wat heeft die enige, dat is, Abraham gedaan? Hij heeft het zaad Gods, dat hem

beloofd was, gezocht, en Hagar, die God kende, getrouwd, niet om Sara leed en spijt aan te doen, enz. **Daarom, wacht u met uw geest**, Dat is, met uw zinnen en verstand, wacht u uw echte vrouw te verachten, òf te verstoten, òf nog anderen, behalve haar, tot u te nemen, toomt uw vleselijke lusten. Verg. Matth. 19:4. **en dat niemand trouwelooslijk handele tegen de huisvrouw zijner jeugd.** Hebr. *uwer jeugd.*

16. Want de HEERE, de God Israels, zegt, dat Hij het verlaten haat, Te weten, het verstaan der wettelijke vrouwen met een scheidbrief. Zie Matth. 5:31, hoewel er enigen zijn, die het aldus nemen: *Wanneer hij Te weten, die zijne vrouw onwettig verlaat., te weten, de man zijne vrouw haat, hij Te weten, die zijne vrouw onwettig verlaat. verlate haar;* niet gebodswijze, maar bij manier van toelating als door de vingers ziende, vanwege de hardheid van het volk, gelijk God door Mozes tevoren zo toegelaten had; Matth. 19:8. **alhoewel hij Te weten, die zijne vrouw onwettig verlaat. den wrevel bedekt** Dat is, het geweld aan zijne huisvrouw begaan, haar wegzendende zonder wettige oorzaak. **met Zijn kleet**, Dat is, met die excusen of dekmantel, dat Mozes den mannen heeft toegelaten hunne vrouwen met een scheidbrief te verlaten *zie Deut. 24:1*, of met enige andere schijnredenen tot zijn verontschuldiging dienende. **zegt de HEERE der heirscharen; daarom wacht u met uw geest, dat gij niet trouwelooslijk handelt.** Te weten, aan uw wettige huisvrouwen, dezelfde met een scheidbrief wegzendende.

17. Gij vermoeit den HEERE *Of, maakt den Heere moede;* de zin is: Gij murmureert tegen God, omdat Hij u niet straks verhoorde, zo haast als gij Hem aanroept. Het is menselijkerwijze gesproken. Zie Jes. 43:24. **met uw woorden; nog zegt gij: Anders: indien gijlieden ziedet. Waarmede vermoeien wij Hem?** Daarmede, dat gij zegt: **Al wie kwaad doet, is goed in de ogen des HEEREN,** Dat is, die

behaagt den Heere, en hij is Hem aangenaam. Dit besloten zij daaruit, omdat het velen goddelozen welging op aarde en velen vromen kwalijk. Zie Ps. 37:1. **en Hij heeft lust aan zodanigen; Aan zulk een volk, dat kwaad doet. of, waar is de God des oordeels? Of, de God die straft?** Alsof zij zeiden: Hij is verre van van ons, men ziet niet dat Hij lichtelijk straft degenen, die tegen Hem misdoen; derhalve is het tevergeefs dat gij ons met Hem dreigt, willen zij zeggen.

Maleachi 3

- 1. Ziet, Ik zende** Dit zijn de woorden van den Heere *Christus*. **Mijn engel, Of, mijnen bode,** te weten, *Johannes de Doper*; Matth. 11:10; Mark. 1:2; Luk. 1:76, en Luk. 7:27. **die voor Mijn aangezicht den weg bereiden zal;** Hebr. *ruimen zal*, dat is, die uit den weg zal ruimen, wegnemen, alle beletselen, door zijne predikatie, enz. het volk bereide en aanleidende om *Christus* te ontvangen; zie Jes. 40:3, enz., Matth. 3:3. **en snellijk** Of, *haast*; te weten, haast nadat *Johannes de Doper* zal gekomen zijn en den weg zal bereid hebben. **zal tot Zijn tempel komen** Dat is, *Christus* zal in het vlees verschijnen in den nieuwherbouwden tempel; waardoor ook afgebeeld is zijn gemeente. **die Heere, Ik de Heere Jezus Christus. Dien gijlieden zoekt,** Dat is, wiens komst gijlieden wenst en begeert, of immers voorgeeft dat gij naar Hem verlangt. De godzaligen onder de Joden wensten en hoopten op de komst van den *Messias*, als hun Zaligmaker; Matth. 13:17; Luk. 10:24. **te weten de Engel des verbonds,** Te weten, *Christus*, die een Middelaar is van het genadeverbond tussen God en Zijn kerk. Zie 2 Cor. 5:19. **aan Denwelken gij lust hebt; ziet, Hij komt, zegt de HEERE der heirscharen.**
- 2. Maar wie zal den dag Zijner toekomst verdragen,** De zin is: Wie zal er zonder zonde gevonden worden, of zo zuiver, dat hij in de proef zal kunnen bestaan als *Christus* komen zal? Daar zal niemand zijn, die den Middelaar *Christus* niet van node zal

hebben; zie Matth. 3:10,11,12. **en wie zal bestaan, als Hij verschijnt? Want Hij zal zijn als het vuur van een goudsmid,** Hebr. van *een smelter*, of *louteraar*. **en als zeep der vollers.** Anderen verstaan het van *vollersaarde, volaarde, waschaarde*.

- 3. En Hij zal zitten, louterende, en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen,** Dat is, Hij zal beginnen aan de priesters, opdat zij als lichten mogen schijnen in het boze en overspelige geslacht. Doch sommigen verstaan hier door de *kinderen van Levi* alle gelovigen en ware Christenen, die de Heer *Christus* tot priesters maakt, om Hem een geestelijk en welbehagelijke offerande te offeren; zie Rom. 12:1; 1 Petr. 2:5,9; Openb. 1:6. **en Hij zal ze doorlouteren als goud, en als zilver; dan zullen zij den HEERE spijsoffer toebrengen in gerechtigheid.** Dat is, gelijk het God in zijne wet heeft ingesteld, en van ons eist; zie Ps. 51:21.
- 4. Dan zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem den HEERE zoet wezen,** Dat is, aangenaam, welbehagelijk, gelijk Jer. 6:20; Hos. 9:4. **als in de oude dagen,** Hebr. *naar de dagen der eeuw*, te weten, voor de Babylonische gevangenschap, of toen zij beter en vromer waren; of versta die dagen, toen de vorige tempel nog in wezen was. **en als in de vorige jaren.** Dat is, in de verleden jaren.
- 5. En Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen;** Dit past op der goddelozen woorden, als zij zeiden: Waar is God die straft? Mal. 2:17. **en Ik zal een snel Getuige zijn** Dat is, Ik zal hen van hunne boosheid overtuigen en straffen; Gode is niets verborgen, Hij ziet alles wat wij doen, ja ook al wat wij denken, daarom kan Hij ons haast overtuigen. **tegen de tovenaars, en tegen de overspelers, en tegen degenen, die valselijk zweren, en tegen degenen, die het loon des dagloners met geweld inhouden, Of,**

die den dagloner verdrukken, of bedriegen in zijn loon: zie Lev. 19:33; Deut. 24:14,15. die de weduwe, en den wees, en den vreemdeling Hebr. *verkerende den vreemdeling. het recht verkeren*, en Mij niet vrezen, *De vreze des Heeren is het beginsel der wijsheid*, daar integendeel God niet vrezen is een beginsel aller dwaasheid. zegt de HEERE der heirscharen.

6. Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; De zin is: Dewijl Ik goedertieren en genadig ben, en zulks altijd blijft, dat is de oorzaak waarom gij niet geheel zijt verteerd noch uitgeroeid geworden, gelijk gij met uw menigvuldige zonden wel verdiend hebt; Klaagl. 3:22,23; verg. Hab. 1:12. daarom zijt gij, o kinderen Jakobs! niet verteerd.

7. Van uwer vadersen dag af, zijt gij afgeweken van Mijn inzettingen, en hebt ze niet bewaard; Dat is, niet onderhouden. keert weder tot Mij, Zie Zach. 1:3. en Ik zal tot u wederkeren, zegt de HEERE der heirscharen; maar gij zegt: Waarin zullen wij wederkeren? Alsof zij wilden zeggen: Wat hebben wij misdaan? of, wanneer zijn wij van U afgeweken, dat Gij ons beveelt weder te keren?

8. Zal een mens God beroven? Alsof hij zeide: Het is tegen alle reden dat een mens God zou beroven; nochtans deden het velen onder de Joden. Zie Neh. 13:10. Maar gij berooft Mij, en zegt: Of, *indien gijlieden zegt*. Waarin beroven wij U? *In de tienden* De priesters leefden van de tienden en hadden hun deel van de offeranden, welke als men hun niet betaalde, zo bestal en beroofde men God, en verkortte den godsdienst. Zie Mal. 3:9. en het heoffer. Of, *offer, of offerande*.

9. Met een vloek zijt gij vervloekt, Dat is, daarom zijt gijlieden zozeer vervloekt, geen ding gelukt en gedijdt ulieden wel. omdat gij Mij berooft, zelfs het ganse volk. Versta hierbij, *berooft mij, of, zelfs is ook het ganse volk vervloekt*, omdat het ook mij

berooft. Anders: *zij allen zijn heidenen*; dat is, al die gierige Joden handelen zo goddelooslijk met het onthouden der tienden, alsof zij altegaar heidenen waren.

10. Brengt al de tienden in het schathuis, Dat is, in mijne schatkamer, waar men bijeen bewaarde al hetgeen tot onderhoud van den godsdienst behoorde. Zie 1 Kron. 26:20; Neh. 10:38. opdat er spijze zij in Mijn huis; en beproeft Mij nu daarin, Te weten, of Ik u niet zal zegen *Zegen* is hier te zeggen vruchtbaren en overvloedigen regen.en, als gij de tienden, en alles wat tot mijn godsdienst behoort, oprechtelijk levert. zegt de HEERE der heirscharen, of Ik u *dan* niet opendoen zal Te weten, ter bekwamer tijd. De zin is: Dan zal Ik ulieden overvloedigen en tijdigen regen geven. *de vensteren des hemels, Of, sluizen*; zie Gen. 7:11. en u zegen *Zegen* is hier te zeggen vruchtbaren en overvloedigen regen. *afgieten*, Hebr. *ijdelen, of ijdel maken*. De zin is: In zulk een overvloed, dat het zal schijnen dat Ik al mijne schatkamers ijdel of ledig maak. zodat er geen *schuren* genoeg wezen zullen. Hebr. *tot niets genoeg*. De zin is: Ik zal ulieden zoveel vruchten en overvloed geven, dat gij ze niet allen zult kunnen inzamelen, noch schuren en vaten genoeg hebben om dezelve daarin te laten.

11. En Ik zal om uwentwil Of, *tot uw best, tot uw voordeel*. den opeter Hierdoor verstaat Hij de kevers en dergelijke schadelijke beesten, die de vruchten des velds en der bomen opeten en beschadigen. Zie Joel 1:4. *schelden*, Dat is, verdrijven, of afkeren, of bedwingen. dat hij u de vrucht des lands niet verderve; en de wijnstok op het veld zal u geen misdrecht voortbrengen, Dat is, niet onvruchtbaar zijn, geen misgewas hebben. Verg. Lev. 26:19; Deut. 11:14,15; Job 12:14; Amos 4:7; Hagg. 1:10 zegt de HEERE der heirscharen.

12. En alle heidenen zullen u gelukkig noemen; want gijlieden zult een lustig land zijn, Hebr. *een land*

van den lust. Wij zouden zeggen: Ulieder land zal een lustig land zijn. Verg. Dan. 11:6; Zach. 7:14. zegt de HEERE der heirscharen.

13. Uw woorden zijn tegen Mij Dit is nog ene zonde, waarover de profeet het volk bestraft, namelijk dat zij tegen den Heer stoutelijk durfden spreken. te sterk geworden, Te stout, te straf, te hard. zegt de HEERE; maar gij zegt: Anders: *maar indien gijlieden zegt.* Wat hebben wij tegen U gesproken?
14. Gij zegt: Het is tevergeefs God te dienen; Verg. Job 21:15. want wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen, Dat is, dat wij onderhouden wat Hij ons bevolen heeft te onderhouden. en dat wij in het zwart gaan, Dat is, dat wij treuren en leed dragen in zwarte klederen. Zie Job 30:28, en Ps. 38:7, en Ps. 42:10, en Ps. 43:2. voor het aangezicht des HEEREN der heirscharen?
15. En nu, Het zijn de woorden der goddelozen. wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; De hovaardigen, de trotsen. ook die goddeloosheid doen, worden gebouwd; Dat is, zij hebben geluk en voorspoed, zij groeien en bloeien en krijgen groten rijkdom in deze wereld; also wordt het woord *bouwen* ook genomen Spreuk. 24:3. ook verzoeken zij den HEERE, Zie Ps. 95:9. en ontkomen. Te weten, uit alle onheil en gevaar, ook uit alle ellenden en zwarigheden; of *zij ontkomen*; dat is, zij worden niet gestraft.
16. Alsdan Te weten, als zij zulke woorden der goddelozen horen. spreken, Te weten, de navolgende woorden, tot onderlinge vertroosting. die den HEERE vrezen, een ieder tot zijn naaste: De HEERE merkt er toch op en hoort, Te weten, op de redenen der godslasteraars, die God niet ongestraft zal laten, hetzij hier of hiernamaals. en er is een gedenkboek Dat is, de Heere vergeet die niet, die Hem vrezen. Zie Deut. 32:34; Ps. 139:16; Openb. 20:12. voor Zijn aangezicht

geschreven, Dit is menselijkerwijze van God gesproken. voor degenen, die den HEERE vrezen, en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken. De zin is: Die den Heere steeds voor ogen hebben, Hem achten en eren.

17. En zij zullen, zegt de HEERE der heirscharen, te dien dage, Namelijk te dien dage als Ik de goddelozen straffen en mijn volk verlossen zal; zo zullen zij zijn, als mijn eigen erfdeel, een volk mij erfelijk toebehorende. Zie Ps. 135:4; 1 Petr. 2:9, en Tit. 2:14. Anders: *Te dien dage, als Ik mij een eigendom maken zal*; dat is, als Ik mijn volk zal afzonderen van de goddeloze wereldskinderen. Anders: *ten dage als Ik mijn allerdierbaarste juwelen afzonderen zal.* dien Ik maken zal, Mij een eigendom zijn; en Ik zal hen verschonen, Dat is, Ik zal hen niet uitroeien met de goddelozen. gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient.
18. Dan zult gijlieden wederom zien, Anders: *daarom bekeert u, zo zult gij zien*, enz. En dit ziet voornamelijk op de goddelozen, van welke Mal. 3:14,15 gesproken is. De zin is: Dan zult gij anders moeten gevoelen en spreken dan gij tevoren placht te doen. Enigen voegen dit hoofdstuk tot het voorgaande. *het onderscheid* tussen den rechtvaardige en den goddeloze, tussen dien, die God dient, en dien, die Hem niet dient.

Maleachi 4

1. Want ziet, die dag komt, Te weten, de dag van het oordeel des Heeren, hetzij dat men dit verstaat van de eerste verschijning van *Jezus Christus*, of van de tweede, als Hij ten jongste dage ten oordeel verschijnen zal. Sommigen verstaan het also, dat deze dag geduurd heeft van den eersten dag af der verschijning van *Christus* in het vlees, durende totdat Hij in de wolken verschijnen zal ten jongsten gerichte. brandende als een oven, dan zullen alle hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn, en de toekomstige dag

zal ze in brand zetten, zegt de HEERE der heirscharen, Die hun noch wortel, Dat is, Hij zal hen alzo uitroeien en teniet maken dat zij nimmermeer wederom opkomen zullen. noch tak laten zal.

2. Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, Alzo wordt *Christus Jezus* genoemd, omdat Hij de verstanden door zijn Woord en Geest verlicht, en de harten de gelovigen verkwikt door vergeving der zonden en toerekening der gerechtigheid. Verg. Jes. 60:1,19; Dan. 9:24, en Luk. 1:78,79. en er zal genezing zijn Te weten, der verslagenen gemoederen, die hunne zonden gevoelen. onder Zijn vleugelen; Te weten, de Zon der gerechtigheid, welke is *Jezus Christus*. en gij zult uitgaan, Te weten, op een vette weide. Anderen verstaan dit van het uitgaan uit de gevangenis der zonden en van de dienstbaarheid des duivels, om God te dienen in heiligheid en gerechtigheid. Zie Joh. 8:36; 2 Cor. 3:17. en toenemen, Aan tijdelijken en geestelijken welstand, door den zegen des Heeren. als mestkalveren.
3. En gij zult de goddelozen vertreden; Dat is, overwinnen, namelijk in *Christus Jezus* uw Hoofd, die de wereld heeft overwonnen, Joh. 16:33, en nog dagelijks de vijanden zijner kerk overwint en bedwingt, tot Hij hen eindelijk altegaar make tot een voetbank zijner voeten. Zie 1 Cor. 15:57, en 1 Joh. 5:4. want zij zullen as worden Dat is, als van gene waarde, en ten uiterste veracht. Verg. Jes. 66:24; Dan. 12:2. onder de zolen uwer voeten, Of, *planten*. te dien dage, Zie Mal. 3:17. dien Ik maken zal, zegt de HEERE der heirscharen.
4. Gedenk der wet van Mozes, Omdat de tijd voorhanden was dat het volk Gods vele jaren zou zijn zonder profeten, die hun prediken zouden, *want Maleachi is de laatste onder de profeten van het Oude Testament*; zo vermaant het den profeet, dat zij zich middelerwijl naarstiglijk zouden oefenen in het studeren en lezen der wet door Mozes gegeven, zich alzo wapenende tegen alle

aanvechtingen, en tot versterking in het ware geloof. Mijn knecht, die Ik hen bevolen heb op Horeb Zie Deut. 4:10. aan gans Israel, der inzettingen en rechten.

5. Ziet, Ik zende ulieden den profeet Elia, Dat is, *Johannes de Doper*, die in den geest en kracht van *Elia* verschijnen zal, gelijk *Christus* dit verklaart Matth. 11:14, en Matth. 17:11,12,13; Mark. 9:11, En de engel; Luk. 1:17. eer dat die grote Te weten, in welken de Heere in het vlees verschijnen zal. en die vreselijke dag des HEEREN komen zal. *Vreeslijk* voor de goddelozen, maar de godzaligen bewegende tot berouw over hunne zonden en beterschap van hun leven. Verg. Joel 2:31.
6. En hij zal het hart der vaderen De zin is: Zijne predikatie zal zulk een kracht hebben in de harten der uitverkorenen door de werking van den Heilige Geest, dat zo de vaders als de kinderen zich tot den Heere bekeren en Hem gezamenlijk dienen zullen. tot de kinderen wederbrengen, Of, *wenden*, of *bekeren*. en het hart der kinderen tot hun vaderen; opdat Ik niet kome, en de aarde De inwoners der aarde. met den ban sla. Dat is, opdat Ik de wereld niet geacht en al verdelge, vanwege hun ongeloof en verachting van *Jezus Christus*, hardnekkigheid en onboetvaardigheid. Zie Zac. 14:11; Deut. 18:15,16; Hand. 3:22,23, en 1 Cor. 16:22. Dusdanige mensen zijn er te allen tijde veel in de wereld geweest, gelijk er nu nog veel zijn, zodat God de Heere naar zijn gerechtigheid wel oorzaak zou hebben de wereld op het strengste te straffen, maar Hij verschoont hen nog al, vanwege het kleine hoopje der vromen en godzaligen, die in de wereld zijn. Zie Gen. 18:23,24, enz.